

ใบความรู้ที่ 4: ศิลาจารึกหลักที่ 1 – เสียงสะท้อนแห่งความรุ่งเรือง

ความเป็นมา

ศิลาจารึกหลักที่ 1 หรือศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่สุดของอาณาจักรสุโขทัย ค้นพบโดยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) เมื่อครั้งยังทรงผนวชที่วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดสุโขทัย ปัจจุบันจัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร

ลักษณะของศิลาจารึก

- เป็นหลักศิลาทรงสี่เหลี่ยม มี 4 ด้าน จารึกด้วยอักษรไทยโบราณ ภาษาไทยโบราณ
  - เนื้อหาส่วนใหญ่กล่าวถึงพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ และสภาพสังคมในสมัยพ่อขุนรามคำแหง
- เนื้อหาสำคัญที่ปรากฏ
1. ****ด้านการเมืองการปกครอง****
    - ทรงปกครองด้วยความยุติธรรม เปิดโอกาสให้ราษฎรร้องทุกข์ได้
    - ทรงเป็นพ่อขุนที่ดูแลประชาชนตั้งลูก
  2. ****ด้านเศรษฐกิจและความอุดมสมบูรณ์****
    - ข้อความ “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว”
    - ประชาชนประกอบอาชีพได้อย่างเสรี “ใครใคร่ค้าช้างค้า ใครใคร่ค้าม้า ใครใคร่ค้าเงินค้าทอง ก็ค้า”
  3. ****ด้านสังคม****
    - ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
    - มีการละเล่นและความบันเทิงต่างๆ เช่น การเล่นดอกไม้ไฟ
  4. ****ด้านศาสนา****
    - ทรงสร้างวัดและพระธาตุเพื่อเป็นที่พึ่งทางใจของประชาชน
    - ทรงส่งเสริมพุทธศาสนาอย่างจริงจัง
  5. ****ด้านศิลปวัฒนธรรม****
    - บันทึกการประดิษฐ์อักษรไทย
    - กล่าวถึงความมั่งคั่งของวัดและพระพุทธรูป

ความสำคัญ

ศิลาจารึกหลักที่ 1 ได้รับการยกย่องจากองค์การยูเนสโกให้เป็น “มรดกความทรงจำแห่งโลก” (Memory of the World) ในปี พ.ศ. 2546 แสดงถึงคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เป็นสากล